

הכתוב לחיים

קטעים נבחרים ממכתביו ושיחותיו של הגאון רבי חיים יוסף אקרמן שליט"א

— כדאי לגור בערים חרדיות או בערי הפריפריה? —

ולעומת זאת, אבותינו ואבותיהם לא גרו מעולם בערים חרדיות [מושג זה היה בזמנם רק בגדר חלום] ובכ"ז ב"ה לאורך השנים עדרים של צורבים וגדולים יצאו ממקומות כאלו [ערים מעורבות או חילוניות לגמרי] מה שמביא אותנו למחשבה שמגורים במקומות אלו על אף הניסיונות שהוזכרו, אולי הם כחיסון להתמודדות עם ניסיונות החיים בשמירה על התורה והמצוות כרצון ה', האם מחשבה זאת נכונה או שהיא היא עצת היצר?

וא"כ תבוא שאלתי:

א. היכן כדאי לגור, האם בעיר החילונית והמעורבת מלאת ההתמודדויות או החיים הרגועים יחסית בערים החרדיות? ב. ואם התשובה היא, בערים מעורבות, איך וכיצד ניתן להתגונן מבעיות הרחוב בעצמנו ובעיקר עם ילדינו הטהורים אשר לא מכירים צורת עבירה וחטא? איך מסבירים להם את המראות והניסיונות הבאים לפתחם ולפתחנו? ובעיקר, איך מבצרים את בתינו שיהיו בתי קודש לה' ולתורתו?

שאלה:

בימינו, שברכת 'ופרצת' מתגשמת למול עינינו [אולי דווקא בגלל פחדים של אחינו מנדנו באומנם 'פן ירבה' וקב"ה עונה למולם 'כן ירבה'] ואברכי משי נצפים בהמוניהם בכל רחבי הארץ, גם במקומות שלא שיערנו שלשם יגיעו בני תורה. מציאות זו מבורכת היא, אבל טומנת היא סכנות רבות ולמולם הזדמנויות שונות, ועל זאת שאלתי: האם הצער שווה בנזק המלך?

ואפרט:

כידוע לרבים הגרים בערים מעורבות ישנם תופעות שאינם נראות ואינם מצויות בערים החרדיות [כגון: פריצות מובנית, חילולי שבת ברוזים ועוד] וגם עם כל המאמץ למנוע מעצמנו ומילדינו מראות אלו אבל כידוע אין מאה אחוז חסימה ואנו וילדינו נחשפים למראות אלו ביומיום, בין אם נרצה בכך ובין אם לא, האם הצער שווה בנזק המלך? האם זה לא כניסה ישירה ללועו של האריה? והאם אין כאן איסור של איכא דרכא אחרינא?

גירסא דינקותא | הבסיס של ההורים

זאת לפנינו בישראל בעת נתברך הבית בפרי בטן וזכו בנויו להתעטר בנזר האב ובכתר האם ידעו על נכון שמכאן ואילך יעודם ותפקידם להיות אומנים שהרי האב הרה והאם ילדתו והשותף הראשון מצפה לראותם נושאים את היצירה המשותפת לשלושתן כאשר ישא האומן את היונק.

והחלו לפשפש באוצרם ומצאו כי נחוו בתכונות הנדרשות והנזכרות בדברי רבי הושעיה רבה, אומן- פדגוג- יסודי הדת והדעת שמסרו נפשם עליה בבית אביהם ובחדר הורות, המסילה הכבושה לדרך בה עוז, סממני האידשקייט ומנהגי הקהילות שנשמרו בקפדנות ובאדיקות הועברו בשלימותם וכמתכונתם לדור יבא ושמשו לו כקרקע פוריה להנביט את שרשי הדור הבא שזכה להכות יונקותיו ולהציץ ציץ שממנו פרחו הפירות.

אומן- מוצנע- קורות בתיים הארזים שמשו חומות מגן בצורות להאציל למסתופפים בו חום אבהי ואמהי וחיים נפלאים בצל ההורים מחד, והבדלות מרוחות הסופה והסער. שנשבו בחוץ.

בהנהגתו של הא"ש מקיטונו הצר שבטוח היה שכדאי ליטע את הצדיקים המועטים בערי השדה ובמושבות, למען יאריכו ימים על ממלכתם ויהפכו את מקומות מושבותיהם למגדלורי תורה ויראה ויקדשן שמו הגדול בין הבריות.

והחוט המשולש הנ"ל ושלשת עמודי אומנות אלו יצרו את המדור לשכינה בכל אתר ואתר. וטומאת ארץ העמים נעצרה בפתחי 'הבית היהודי' שבגולה ליד המזוזה שהוותה סמל היכר של המלך השומר על לגיונותיו (ע"ז י:). והיתה עדות לכל הסובבים בשוק החיים כי אותם הדבקים בה' אלוקיהם - המה חיים כולם היום.

ואף כששבו בנים לגבולם ולצערנו הוצרכו לקבוע מושבם אצל אחינו התועים מדרך הישר או אצל תינוקות שנשבו היא שעמדה לאבותינו ולנו שאף שרובם היו עם שרידי המחנות ופליטי תאי הגזים הקימו מעפר מחדש את מבצרי העוז היהודיים, ונקמו נקמת ה' בצורר הארור בכל צאצא יהודי שהורם מאשפתות ופרח והקים משפחה.

דור הבסיס | היציאה לערי הפריפריה

בראש מורם וזקוף צעדה היהדות השרשית והדתית עם צעדיה הראשונים של המדינה שראשיה והוגי דעותיה בקשו לעקור ממנה תורה ותעודה וחששו מ'פן יפרץ', ורוח הקודש הכריזה לעומתם 'כן יפרץ'.

בהנהגתו של הא"ש מקיטונו הצר שבטוח היה שכדאי ליטע את הצדיקים המועטים בערי השדה ובמושבות, כמשפחת הגר"י איידלשטיין זצ"ל ברמת השרון וכהגר"י יעקובוביץ זצ"ל בהרצליה למען יאריכו ימים על ממלכתם ויהפכו את מקומות מושבותיהם למגדלורי תורה ויראה ויקדשו שמו הגדול בין הבריות.

וכשרק העלו חששם בפניו על עתיד ילדיהם וביתם הבטיחם נאמנה כי כל המזכה את הרבים ישולמו לו תשלומי ארבעה וחמישה דורות יושבי אהלים והולכים בדרך תמימים. וזאת מאחר וסמך על כך שהאומנים בבתיים מחוסנים מפני כל פגע ומשחית ובכחם להיות טופחים על מנת להטפח.

וזאת למודעי, כי ה'לפנים בישראל' היה עד לפני כשלושים שנה.

וזכורה לכל השבת בקרית אתא שבה נאמרה תשובה זו בסיימפוזיון שנערך בליל שבת קודש תז"מ שדעתי נוטה כדעת מצוקי ארץ רבותינו ע"ה שעדיף לאברך צעיר לאוות למושב לו מקום מגורים מעורב בו יצליח להוציא יותר את כחתייו אל הפועל בביצור ביתו ובקידוש שם שמים שיהא מתאהב על ידו באומנם:

פלוגי שלמד תורה כמה נאים דרכיו.

ידע הילד הרך והבינה הבת הצעירה כי בכל בעיה ובכל שאלה יכולים הם לפנות לקברניטי הבית שיאזינו להם בקשב מלא, ישאו עמם בעול הניסיונות, ואפילו לפעמים יתוו להם יחד פתרונות לקשייהם וארוכה לתהיותיהם ההפנמה והנאמנות בה נהגו ההורים זה בזה, ושניהם יחד בילדיהם רפדו את תוככי הבתים ב'תוכו רצוף אהבה' וברצון העז של פניהם איש אל אחיו.

אומן- רבה- גאות ורוממות הרוח שעלו ובאו בניהול בית יהודי כשר וטהור מלאו את כל רמ"ח וחס"ה ובני הבית הצהירו תמיד ובפה מלא: כך ראיתי בבית אבא, לעולם לא נשנה מהרגליה של אמא. שמע הבן למוסר האב והבת לא נטשה תורת אמה.

דור אחרון | השינויים ההרסניים

ואוי לנו שכך עלתה לנו בעשור האחרון!

ההכרעה | תכלס' איפה עדיף?

ואם כן בבואנו לענות על השאלה הקשה שהוצגה בדברי התלמיד השואל שוב אין צדדי השאלה אודות חינוך הילדים בערים מעורבות או בערים חרדיות, ואין הספק במקום המגורים בשכונה מעורבת או לחלופין בשכונה חרדית שלדעת השואל היא מוגנת.

אלא נפשנו בשאלתנו ועמנו החרדי והירא לדבר ה' בנפשותינו: איכה הייתה ל... קריה נאמנה? על מה ולמה רבים חללים נפלו ונופלים ברחובותינו ועלה המוות בחלונינו להכרית כל חלקה טובה.

נתנה ראש ונשובה לתחילת התשובה ונלמד את דרכי האומנות שנהג ראש הסנהדרין המורם מעם בשארית בשרו הערירית והחסרת כל.

נשאל זקנינו ויאמרו לנו היאך גדלו דור שני בארץ הקדש לאחר שובם אליה דווים וסחופים מהרפתקי והנסיגות דעו עלייה, נכוף את עצמנו ואת שותפותינו ללמוד **ממקורותינו** בלבד מה הנה חובות האומנות המוטלות עלינו מכח שהרינו את צאצאינו והן ילדיהו.

אומן - פדגוג. נצא בעקבי הצאן ונרעה את גדיינו וגדיותינו - על משכנות הרועים - נתבונן בדרכי אבותינו הראשונים שקבלו התורה ושמרו משמרת ה' ומצוותיו. (שיר השירים א' ח' - וברש"י) לא נחצב בורות בורות הנשברים אשר לא יכלו המים אלא נחזור ונלך בדרך הישר ונשתה מי בארה של תורה שחפרוה שרים וכוהו נדיבי עם.

אומן מוצנע, נדע ונודיע כי כבוד אלקים הסתר דבר ואין לך דבר יפה מן הצניעות, ולוחות השניות שניתנו בהשקט הן שנותרו לנו בשלימותן, ואת צנועים חכמה וכל כבודה פנימה, ושכל העוסק בתורה אף ביחיד - תורתו מכרזת עליו.

נחזיר עטרת הצניעות ליושנה ולתפארתה הן בבתינו נאווה קודש והן בצאתנו חוץ ברחובות קריה וק"ו בהסתופפנו במקדשי מעט ובבתי מדרשות מתוך מורא ממי ששכן שמו.

אומן רבה. נשמיע בקול שופר חזק המלווה באש קודש כי רוממות וגדלות יאותו **אך ורק** לגדולי הדור כשנאפשר להם להגות בתורתם ולא נטרידם.

ואך ורק לאותם הממיתים עצמם באהלי שם וטרודים לידע סודות התורה ורזיה, ואשריו של העמל בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו כל הימים.

ובהאדרת שלשת משמעויות אלו ישובו לבצרון בתינו, יחזקו חומותיהם וישבו להיות חממות נאותות לגדל בם ילדי חמד על טהרת הקדש, ואז כל אחד מהם יוכל לדור בהשקט ובבטחה בכל מקום שיגזר עליו מפי עליון.

ומי יתן שכימי מור והדס יפליא ניסיו עמנו ונזכה שתהא לנו ולכל עמו ישראל - ששון ושמחה.

הרוחות הזרות הנושבות בעולם כולו והמים הזידונים הגורפים ברפשם ארצות ולאומים לא פוסחים במרוצם גם על בתי בני ישראל ואף על אותם המשתדלים ליתן מהדם על המשקוף ושתי מזוזות הבית, והצליחו לערטל את שלושת משמעויות האומנות מתוכנם המקורי לצערנו ולבושתנו.

אומן - פדגוג. תפקיד הפדגוג עבר מבוני הבתים - ההורים - אשר מסובבים ברחובות ובשווקים ליטול עצה מ'ועיצים' למיניהם, ומתנסים בשיטות ה'נותנות' להם תעצומות למיניהם, שרלטנים נבהלים להון המשווקים את מרכולתם הזולה בלא שצפויה כל תוצאה חיובית ממנה.

משקים את הילדים בחמר המדינה המשלשל לכיסי היצרנים מיליארדים - וריטלין וקונצרטת שמן - וכל אנשי החינוך שואפים להפוך את צאן קדשים - לרובוטים דוממים שלא יעזו להרים יד או רגל בשעת השיעורים ולכבות את המעיין המפכה מים חיים של ימי הילדות.

אומן-מוצנע. גבולות הצניעות נפרצו לבלי היכר וחומות המגן קרסו כאשר הכל נוהגים כצאן מובל וכל תאריך הופך להיות אירוע מופק ומלווה בצלילי תרועה ובאורות זוהרים.

'חבורת מצוות' משמשת כדוגמא האישית לקיום מצוות וזאת על גבי המסכים, בית הכנסת הפך להיות מקום קריאת עלונים ושטרי אדיוטות

בכל שבת, וכל בלבלר שמקלדת בידו רואה חובה לעלות את הגיגיו על גבי כרומו ולהפיצם בישראל בלא שנבדקת זהותו ורמת רוחניותו.

ופני הדור להוותנו הפכו להיות כפני הכלב אשר מקדים ורץ לפני אדניו ועוצר בכל פעם

להפנות ראשו לאחוריו לראות היכן הוא, כך רצים הכל כסוס שוטף במלחמה ונעצרים מדי פעם לבדוק מה אומרים ומה יאמרו.

אומן - רבה. רבותינו גדולי התורה אשר להם יאתה עטרת תפארת מלכי - רבנן שהרי תורתם מכרזת ואומרת בי מלכים ימלוכו, חייבים להשתתף בכל אירוע חדשים לבקרים ולישב מתחת לשלטים מתחלפים כדי שזיו פניהם המאירות ישמש כזרז למגביות למיניהם וכוונתנו ברכות למנהלי קופות חולים ושאר עסקנים החפצים בכבוד עצמם.

וכבודן של חברי כנסת או נבחרי ציבור ברשויות המקומיות הלא עולה היום במחננו עשרות מונים מעל כבודן של ראשי הישיבות המוסרים נפשם להעמדת התלמידים מתוך צער ודחק, ופוק חזי מי בא אצל מי בשתדלנות ובהתרפסות.

ומכיון שהשתות יהרסון וצדיק מה פעל שוב רואות עינינו שגם בשכונות הקדושות 'קדש קדשים' וגם בערי המועדה לקהל חרדי **בלבד** נשבו נשמות ילדים מחיק הוריהם ומצאו דרכם לעשרות ולמאות לרחוב המקבלם בזרועות פתוחות, ובהסתובבם במקומות מגוריהם סופקים אנו כפים

משמיעין על השקלים!

כידוע לכם - אין ישיבתנו משתייכת "לעולם התורה" - ולפיכך לא הצילוננו. בית חיינו אינו מבורך ב"ברכת יוסף" - ולפיכך לא נתברכנו. יקרת זמנו של שר התורה איום ונורא - ו"ברוך שפטרני" היא אכן הברכה המתאימה וגם לרבות מרן ראש הישיבה - לא נעז לטורדו, ולהפריעו מגירסתו ואפילו שניה.

השבוע פרשת משפטים | זכות ההפצה נתרם ע"י השותפים היקרים:

לעילוי נשמת
מרת הנדל אילה ב"ר ישראל ע"ה

להצלחת הרב החפץ בעילום שמו שליט"א
יבורך מן שמיא בכל מילי דמיטב

לעילוי נשמת
הר"ר אליהו בן ראובן ז"ל

קטע ממכתב נדיר

בהכנה לפורים
תשע"ט

אכן - בידינו לתפוס בקשת המלך - שהישר עשה כאשר ליקח מאת מכרו וקרובו - ולהביא הכסף אשר יעלה על לב א... וגבורה. ולהיות עושים בצניעות ובאמונה - לחזק ידי "תומכי תורה" ויצא על הבית לחזקה.

ודעו - כי לא נעשה מכספכם מזמרות חצוצרות, וגם לא מזהבכם ספות ו....